

ZEEPRIK (*Petromyzon marinus*)

Leefomgeving

Zeepriklarven leven vaak in vrij diepe gedeelten in de rivier met weinig stroming. De tijd die er verstrijkt totdat de larve volwassen wordt, varieert van minder dan drie tot meer dan vijf jaar. De verandering van larve tot volwassen zeeprik noemt men *metamorfose*. Tijdens de metamorfose wordt de larvenmond omgevormd tot raspschijf. Het darmkanaal ontwikkelt zich sterk en ook de ogen komen tot ontwikkeling. De geslachtsorganen ontwikkelen zich, evenals het spierweefsel. Deze aanpassingen maken de parasitaire levenswijze van de volwassen zeeprik mogelijk.

Zodra de metamorfose voltooid is, trekt de zeeprik naar zee. Tijdens de parasitaire periode "bezoeken" zeeprikken vele gastheervissen, aan wie zij zich vast zuigen en wiens lichaamssappen zij opzuigen. De zeeprik schijnt geen voorkeur voor een bepaalde vissoort te hebben. De gastheervis gaat niet altijd dood als gevolg van de wond die een zeeprik maakt. Er zijn vissen waargenomen met enkele tientallen wonden en littekens die door zeeprikken veroorzaakt waren.

Voortplanting

In het voorjaar trekken de volwassen, paairijpe zeeprikken de rivieren op. Vanaf dat moment eten ze niet meer. De trek vindt vooral 's nachts plaats. De vissen zwemmen net zolang stroomopwaarts totdat ze geschikte paai-gronden bereikt hebben. Deze bestaan uit matig stromende gedeelten van de rivier, met een bodem die voornamelijk bestaat uit zand, grind en grotere stenen. De paaiplaatsen zijn meestal vrij ondiep. De vissen verzamelen zich in kleine groepen op deze plaatsen.

Zeeprikken maken een nest dat bestaat uit een ondiepe kuil met een opstaande rand in de rivierbodem. De kuil is ongeveer 40 cm in doorsnede, en is langwerpig in de richting van de stroom. De eitjes die hierin worden afgezet zijn kleverig en blijven dus aan het zand of de stenen op de bodem plakken. De vrouwtjes zetten niet in één keer hun circa 200.000 eitjes af. De paring zoals hierboven beschreven, herhaalt zich vele malen.

Na de paai gaan alle volwassen dieren dood. Omdat het maagdarmkanaal sinds het verlaten van de zee zijn functie heeft verloren, kan de zeeprik geen voedsel meer opnemen. Hij wordt blind, enorm vatbaar voor ziekten en vertoont algehele uitputtingsverschijnselen.

Voedsel

De bek van de ingegraven zeeprikklarve komt boven de bodem uit. Daarmee zeeft hij plankton, draadalg en andere levende of dode organismen uit het water. Na de metamorfose tot volwassen zeeprik gaat deze, eenmaal in brak water aangekomen, een "gastheervis" zoeken. Ze zuigen zich aan deze vis vast en maken met de uitstulpbare, met tandjes bezette raspschijf een gat in de huid. Vervolgens zuigen ze een deel van de lichaamsvloeistoffen van de gastheervis op.

Groei en leeftijd

Het is niet precies bekend hoe lang de parasitaire periode van de zeeprik duurt. De zeeprik groeit tijdens die periode van circa 20 centimeter tot maximaal een meter. De meeste exemplaren bereiken een lengte van 50 tot 70 centimeter.